

Öğretim Materyali Olarak 3- İdiot Filmi ile Öğretmen Adaylarının Günlük Hayatta Fenin Kullanımı ve Eğitimde Aile Rolü Üzerine Görüşlerinin Belirlenmesi

Determination of Candidates Teachers' Opinions on Science in Everyday Life and Family Role in Process of Education with 3-Idiots Movie as a Teaching Material

Ezgi GÜVEN YILDIRIM¹, Ayşe Nesibe KÖKLÜKAYA², Mahmut SELVİ³

Özet: Bu çalışma ile fen bilgisi öğretmen adaylarının 3-İdiot filmindeki fenin günlük hayatta kullanımı ve ailenin eğitim sürecindeki rolüne yönelik görüşlerini almak amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim yöntemi kullanılmıştır. Verilerin toplandığı katılımcılar amaçlı örnekleme ile belirlenmiştir. Çalışma grubu toplam 124 öğretmen adayının bulunduğu iki tip katılımcıdan oluşmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak, 3 İdiot filmine yönelik hazırlanan 2 adet yarı yapılandırılmış görüşme sorusu kullanılmış ve veriler HyperRESEARCH™ 2.6.1. programı ile analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda öğretmen adaylarının filmde gördükleri fen kavramlarının günlük hayat uygulamasına ilişkin pek çok örnekten yalnızca çok çarpıcı olan örnekleri tespit ettikleri görülmüştür. Ayrıca öğretmen adaylarının görüşleri ailenin eğitim sürecindeki baskısı ile yanlış meslek seçmeye, cinsiyete göre mesleğe yöneltmeye, başarısızlığa, psikoloji bozukluğa, kendine güven kaybına, kaygıya, kararsızlığa neden olduğunu göstermiştir.

Anahtar sözcükler: 3-İdiot filmi, günlük yaşamda fen, eğitimde aile, öğretmen adayı.

Abstract: It is aimed with this study to collect the ideas of science teacher candidates about 3-Idiots movie in terms of science in everyday life and family role in process of education. This study is designed as a phenomenological research study which is among qualitative research methods. Participants whose inputs were collected are selected by purposeful sampling. Study group is consisted of two types of participants in a total of 124 teachers' candidates. As data gathering tool, two semi-structured interview questions prepared accordingly to 3-Idiots movie are used and data were analyzed with the qualitative analysis program called HyperRESEARCH™ 2.6.1. As a result of the study it was found that teacher candidates identified only very striking examples of many examples about science in everyday life in the film. In addition teacher candidates' opinions showed that teacher candidates' families in the educational process caused by to choose the wrong profession, orientation profession according to gender, failure, psychological disorder, loss of self-confidence, anxiety, instability.

Keywords: 3 Idiots movie, daily life science, family in education, teacher candidate

1. GİRİŞ

Evreni sorgulayıp keşfetme ve gizemlerini ortaya çıkarıp ifade etmeye çalışan fen (Carin, 1993), bu süreçte sistemli bir şekilde hem gözlenen hem gözlenemeyen doğa olaylarını inceler (Çepni, Ayas, Johnson ve Turgut, 1997; Cobern ve Loving, 2001). Fen eğitimi ise, bireylerin gelişimi ile yaşanan toplum hayatı arasındaki uyumu sağlamak adına, hem bilgi edinme yolları hem de elde edilmiş bilgilerin uygulaması amacıyla insan ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik bir bilimsel alan olarak bilinmektedir (Cardoso, Branco ve Solomon, 2002). Fen eğitiminin amacı, yaşadığımız doğal dünyanın, işleyişini ve var olan temel

¹ Öğr.Gör.Dr., Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, e-posta: ezgiguven@gazi.edu.tr

² Öğr.Gör.Dr., Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, e-posta: nkoklukaya@gazi.edu.tr

³ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, e-posta: mselvi@gazi.edu.tr

kanunları aktarmakla birlikte (Arslan, 2005), öğrencilere sadece fen kavramlarını ezberletmek değil, öğrenmeyi öğreterek bilimsel ve eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesini sağlamak, araştırmacı ve sorgulayıcı yani fen okuryazarı bireyler yetiştirmektir (Lind, 2005). Fen hayatımızın her anında yer almaktadır. Bireyler var olan bilgileri yeniden keşfederek doğayı anlamak için feni kullanır. Fen ise bireylere yeni bilgilerin nasıl elde edileceğini gösterir, bu bilgilerin bilimsel olarak anlamlandırılmasına ve kalıcı olarak edinilmesine zemin hazırlar (Yılmaz, 2008). Fen eğitimi sürecinde bireylere yalnızca kullanacakları alana ilişkin kuramsal bilgi değil, onların fen okuryazarı bireyler olarak yetiştirilmesine katkı sağlayacak, günlük hayatlarında karşılaşılabilecekleri problemlere de geçerli ve yapıcı çözümler geliştirebilmeleri için gerekli tüm bilgi ve bilimsel düşünme beceriler kazandırılır (Yiğit, Devocioğlu ve Ayvaci, 2002). Alanyazın incelendiğinde “günlük yaşam” kavramı; “günlük deneyimler”, “günlük hayat”, “günlük düşünceler”, “günlük dil”, ve “günlük yaşama bakış açısı” kavramlarının birbirleri ile aynı anlamda kullanıldıkları görülmektedir. McCann, (2001) günlük hayat kavramını; toplum içinde yaşamını sürdüren bir bireyin etrafında gerçekleşen rutin olarak süre gelen olaylar ve hareket dizisi şeklinde açıklamaktadır. Günlük hayat ifadesi, öğrencilerin hem sınıf içi hem de sınıf dışı hayatları için kullanılmaktadır (Andree, 2005).

Fenin içerdiği konuların büyük bir kısmı günlük hayattaki olaylarla ya da bu olayların sonuçlarıyla doğrudan veya dolaylı olarak ilişkilidir (Ayas, Karamustafaoğlu, Sevim ve Karamustafaoğlu, 2001). Bu bağlamda feni bilen kişi, öğrendiği bilgileri günlük hayatına uygulamaya koyabilen, vücudunu iyi tanıyan, beslenmesine dikkat eden ve toplum sağlığını düşünen kişidir. Bununla birlikte feni bilen kişi sıvıların kaldırma kuvvetini bilip gemilerin nasıl olup da fazla yük taşıdıklarını anlayan, hava basıncını bilerek, hava basıncını günlük yaşantısında değerlendiren kişidir (Topsakal, 2006). Öğrencilerin okulda öğrendikleri bilgilerin çoğu sadece o anda kullanacakları bilgiler değil, büyük bir kısmı ilerleyen zamanlarda günlük hayatlarında kullanacakları ve ömür boyu yol gösterecek bilgilerdir (Şenol, 2006). Bu durum göz önüne alınarak, okullarda öğretilen konular ile öğrencilerin günlük yaşamları arasında bağ kurmak gerekmektedir. Bu durum, basit, akla yatkın ve arzu edilen bir yol olmakla birlikte aynı zamanda karışık, zor ve az çalışılmış bir konudur (Cajas, 1999). Yapılan araştırmalar göstermektedir ki; Fen bilimleri dersi konuları günlük hayatla iç içedir (MEB, 2004) ve günlük hayatta karşılaşılan birçok durum veya problem fizik, kimya ve biyoloji bilim dalları ile ilgilidir. Bireylerin kendi yaşantılarını inceleyen olayların okulda öğrendikleri bilgiler ile ilişkisini kavramaları, onların birer fen okur-yazarı olmalarına büyük ölçüde katkı sağlayacaktır (Ayas ve Özmen, 1998; Pınarbaşı, Doymuş, Canpolat ve Bayrakçeken, 1998; Enginar, Saka ve Sesli, 2002; Harlen, 2002; Andree, 2003; Özmen, 2003). Ancak ne yazık ki, eğitim- öğretim temel amacının, bireylerin edindikleri bilimsel bilgileri günlük hayatlarıyla ilişkilendirebilmek ve gerçek hayat problemlerini çözebilmek üzere kullanabilmelerini sağlamak olmasına rağmen yapılan birçok araştırma ile arzu edilen bu amaca tam anlamıyla ulaşamadığı belirtilmektedir (Pınarbaşı, Doymuş, Canpolat, Bayrakçeken ve Gürses, 1998; Ayaş, Karamustafaoğlu, Sevim ve Karamustafaoğlu, 2001; Özmen, 2003; Yüzbaşıoğlu ve Atav, 2004; Ay, 2008).

Fen eğitimde önemle üzerinde durulması gereken bir diğer konu ailelerin bireylerin eğitim sürecine yaptığı olumlu ya da olumsuz etkilerdir. Çünkü bu etkiler de bireylerin fen okuryazarlıklarına dolaylı olarak etki etmektedir. Meslek seçimi, Kepçeoğlu (1997)'na göre bireyin hayatını mutlu sürdürebileceği, başarılı olabileceği ve kendisini gerçekleştirebileceği bir alana yöneltmesi olarak tanımlanırken, bu süreçte kişilerin büyük oranda aileden etkilendikleri ise Pişkin (2002) tarafından ortaya koyulmuştur. Bekleviş (2007) ise çalışmasında, aile veya çevrenin, bireyin başarabileceğinin üstünde başarı beklemesi, onu bunun için zorlaması veya onun mesleki ilgi ve isteklerine önem vermeden, kendi istekleri

doğrultusunda mesleklere yöneltmesinin bireylerde zorlama, gerilim ve başarısızlık yaratacağını belirtmiştir. Bu durum da öğrencileri eğitim sürecine karşı ilgisizliğe ve başarısızlığa itmektir. Bu kapsamda bildiklerini günlük hayatta kullanamayan yani fen okuryazarı olmayan bireyler yetişmesinde ailenin rolünün olduğu görülmektedir.

Fen bilimini günlük hayatlarında karşılaştıkları problemleri çözerken kullanabilen fen okuryazarı bireylerin yetiştirilmesinde çeşitli öğretim materyalleri eğitim-öğretim alanlarında kullanılmaya başlanmıştır. Bilim ve teknolojinin gelişmesi, çeşitli bilgilere ulaşmaya ve bilginin yeni formatta sunulmasına imkân vermektedir (Peraya, 1998). Söz konusu öğretim materyallerinden birisi olan eğitsel filmler, eğitim- öğretimde başarının sağlanmasında kullanılacak öğretim programları içerisinde yer alması gereken önemli öğrenme nesnelere birisidir (Wenger, 1943). Michel, Roebers ve Schneider (2007) öğretim materyali olarak eğitsel filmleri kullanarak yaptığı çalışmada eğitsel filmlerin “önörgütleyici” olarak derslerin başında kullanılabilmesini ortaya koymuştur. Ayrıca Barnett, Wagner, Gatling, Anderson, Houle ve Kafka (2006) tarafından yapılan araştırmada popüler bilim kurgu filmlerinin öğrencilerin bilimsel kavramları anlamlandırmasında ve zihinsel yapılarının gelişmesinde etkili bir yöntem olarak kullanılabilmesi ifade edilmiştir. Bununla birlikte Roberts, Dean ve Nienhuis (2003) filmlerin eğitim amaçlı kullanımı üzerine yaptıkları literatür araştırmasında psikolojiden insan iletişimine, sosyolojiden rehberlik eğitimine kadar birçok alanda filmlerin kullanıldığı çalışmaların olduğunu ortaya koymuşlardır. Çalışmalara göre filmler, güçlü birer öğretim materyalidir çünkü öğrencilere hiç aşına olmadıkları konular ve durumlar hakkında bile genel bir tecrübe sağlama ve dersteki kavramları somutlaştırmakla, öğrencilere teoriyi uygulamada görme şansı sunmaktadır. Weinstein’e (2001) göre, filmlerin öğretim materyali olarak kullanılması, sıradanlığı ortadan kaldırmakta ve öğretilmekte olan konulara yönelik motivasyonu arttırmaktadır. Gregg, Hosley, Weng ve Montemayor (1995) filmlerin karmaşık ve soyut kavramların daha iyi anlaşılmasında görsel ve işitsel olarak destek sağladığını söylemektedir. Sözü edilen çalışmalardan farklı olarak, bu çalışma ile bir öğretim materyali olarak seçilen 3-İdiot filmi ile fen bilgisi öğretmen adaylarının fenin günlük hayatta kullanımı ve ailenin eğitim sürecindeki rolü üzerine görüşlerinin alınması amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

2.1.Araştırma Modeli

Bir öğretim materyali olarak seçilen 3-İdiot filmi ile fen bilgisi öğretmen adaylarının fenin günlük hayatta kullanımı ve ailenin eğitim sürecindeki rolü üzerine görüşlerinin belirlenmesinin amaçlandığı bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) yöntemi kullanılmıştır. Uygulama sürecinde öğretmen adaylarına 3-İdiot filmi izletilmiş, bu filmde yer alan olaylardan yola çıkarak öğretmen adaylarında konu ile ilgili olarak var olan olgular incelenmiştir. Olgu bilim yöntemi, insanların fenomenleri, yaşadıkları deneyimleri nasıl algılayıp anlamlandırdıklarını, nasıl tarif ettiklerini, nasıl hatırladıklarını, nasıl değerlendirdiklerini ve diğer insanlara nasıl aktardıklarını araştırır (Patton, 2001). Bu çalışmada da araştırmacılar kişilerin öznel deneyimleri ile ilgilenmekte ve izledikleri filmin onların kişisel düşüncelerine ya da yaşantılarına etkisini incelemektedir. Bu amaçla katılımcılar ile görüşmeler gerçekleştirilmiş ve katılımcıların konuya ilişkin görüşleri ayrıntılı bir biçimde incelenmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Verilerin toplandığı katılımcılar amaçlı örnekleme ile belirlenmiştir (Cohen, Monion ve Morrison, 2007). Bu çalışmada araştırmacılar çalışma alanı olarak kolay ulaşılabilir olması bakımından Gazi Eğitim Fakültesi'ni, çalışma konusu olarak da “fen bilimleri dersi öğretim programını” seçmiştir. Çalışma grubunun belirlenmesinde Fen Teknoloji Program ve Planlama dersini almış olma durumu ölçüt olarak alınmıştır. Fen bilgisi öğretmenliği 2. sınıf bahar dönemi dersi olan fen teknoloji program ve planlama dersi bir dönem boyunca işlendikten sonra son derste öğrencilere film izletilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu iki farklı tip katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırmanın ilk çalışma grubunu 2012-2013 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Gazi Eğitim Fakültesi İlköğretim Fen Bilgisi Öğretmenliği Anabilim Dalı 2. sınıfında öğrenim gören toplam 83 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Diğer çalışma grubu ise, 2013- 2014 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Gazi Eğitim Fakültesi İlköğretim Fen Bilgisi Öğretmenliği Anabilim Dalı 2. sınıfında öğrenim gören toplam 41 öğretmen adayından oluşmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak, 3-İdiot filmine yönelik hazırlanan 2 adet yarı yapılandırılmış görüşme sorusu kullanılmıştır. Çalışmanın amacına yönelik veriler, öğretmen adayları ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmeler için öncelikle araştırmacılar tarafından bir görüşme formu hazırlanmış ve görüşmeler esnasında bu formdaki düzen aynen izlenmiştir. Araştırmacılar tarafından hazırlanan aday görüşme soruları, fen eğitimi ile ölçme ve değerlendirme alanında çalışan uzman grubuna sunulmuş; öneriler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Görüşmelerden elde edilen tüm veriler, katılımcılardan izni alınarak bilgisayar ortamında yazılı metne dönüştürülmek üzere ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Bulgularda öğretmen adaylarının kendi cümleleri doğrudan aktarılacağı için her bir öğretmen adayına birinci yıl araştırmaya katılanlara B₁, B₂, B₃ ve ikinci yıl araştırmaya katılanlara İ₁, İ₂, İ₃ şeklinde kod isimler verilmiştir.

2.4. Verilerin Toplanması

Araştırmaya başlanmadan önce eğitsel filmler ve bunların fen eğitiminde kullanımına ilişkin kaynaklar taranmış ve ayrıntılı olarak incelenmiştir. Daha sonra çalışmanın amacına uygun olduğu düşünülen 3-İdiot filminin materyal olarak kullanılmasına karar verilmiştir. 3-İdiot filmi, 3 öğrencinin Hindistan'daki en iyi mühendislik fakültesine başlamalarını ve eğitimleri boyunca yaşadıklarını konu almaktadır. Filmde eğitim sisteminin daima bir yarış üzerine kurulu olduğuna ve herkesin en iyi olmaya çabaladığı bir okulda sistemi değiştirmeye çalışan 1 öğrenci ve 2 arkadaşının bu yarış sisteminin karşısında yaptıklarına değinilmektedir. Ayrıca filmde ailelerin ve yüksek düzeyde kaygının, başarı, eğitim ve meslek seçimi üzerine etkileri, fenin günlük yaşamda kullanılmasının önemi, ezberin ötesinde fen uygulamaları konu alınmaktadır ve film, MEB (2013) tarafından da seyredilmesi önerilen önemli eğitsel filmlerden birisidir. Araştırmada öğretmen adaylarına fen teknoloji program planlama dersi kapsamında 3-İdiot filmi izletilmiş ve ardından öğretmen adaylarıyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunun genişletilmesi amacıyla veri toplama süreci, 2012-2013 bahar ve 2013-2014 bahar dönemleri olmak üzere 2 yıl süresince devam edilmiştir.

2.5. Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesi için nitel veri analiz yöntemlerinden içerik analizi seçilmiştir. Araştırmadan elde edilen nitel verilerin çözümlenmesinde Miles ve Huberman (1994) ve Yıldırım ve Şimşek (2008) tarafından belirtilen aşamalar izlenmiştir. Nitel veri analizinde ilk aşama olarak veriler yazılı doküman haline getirilmiştir. Bir sonraki aşamada görüşme kodlama anahtarı oluşturulmuş, verilerin hangi temalar altında düzenlenip verileceğine ilişkin kodlar oluşturulmuştur. Daha sonra kodlanan ifadeler benzerlik ve farklılıklarına göre yeniden düzenlenerek temalara dönüştürülmüştür. Temalar elde edildikten sonra, tema, kod ve öğrencilerin kodları söyleme sıklığını içeren tablolar oluşturulmuştur. Görüşme sonuçlarının yazılı hale getirilmesi ile elde edilen dokümanlar HyperRESEARCH™ 2.6.1. nitel analiz programı ile analiz edilmiştir.

3. BULGULAR

Öğretim materyali olarak seçilen 3-İdiot filmi ile fen bilgisi öğretmen adaylarının fenin günlük hayatta kullanımı ve ailenin eğitim sürecindeki rolü üzerine görüşlerinin alınması amacıyla öğretmen adaylarına iki adet açık uçlu soru yöneltilmiştir. Adaylarının sorulara verdikleri yanıtlardan toplanan veriler tablolara bu bölümde verilmiştir.

Araştırmada öncelikle öğretmen adaylarına “3-İdiot filminde yer alan fenin günlük hayatta kullanımına yönelik örnekler nelerdir?” Sorusu yöneltilmiştir. Tablo 1’de öğretmen adaylarının cevaplarına yer verilmiştir.

Tablo 1: Filmde Yer Alan Fen Bilimlerinin Günlük Hayatta Kullanımına Yönelik Örnekler

Örnekler	Katılımcılar	f	%
Vakum sistemi ile doğum olayı	B ₁ , B ₂ , B ₃ , B ₄ , B ₅ , B ₇ , B ₈ , B ₉ , B ₁₀ , B ₁₁ , B ₁₂ , B ₁₃ , B ₁₄ , B ₁₅ , B ₁₆ , B ₁₇ , B ₁₈ , B ₁₉ , B ₂₀ , B ₂₁ , B ₂₂ , B ₂₃ , B ₂₄ , B ₂₅ , B ₂₆ , B ₂₇ , B ₂₈ , B ₂₉ , B ₃₀ , B ₃₂ , B ₃₃ , B ₃₄ , B ₃₅ , B ₃₆ , B ₃₇ , B ₃₉ , B ₄₀ , B ₄₁ , B ₄₂ , B ₄₃ , B ₄₄ , B ₄₅ , B ₄₆ , B ₄₇ , B ₄₈ , B ₄₉ , B ₅₀ , B ₅₁ , B ₅₂ , B ₅₃ , B ₅₄ , B ₅₅ , B ₅₆ , B ₅₇ , B ₅₈ , B ₅₉ , B ₆₀ , B ₆₃ , B ₆₄ , B ₆₅ , B ₆₆ , B ₆₇ , B ₆₈ , B ₆₉ , B ₇₀ , B ₇₁ , B ₇₂ , B ₇₃ , B ₇₄ , B ₇₅ , B ₇₆ , B ₇₇ , B ₇₈ , B ₇₉ , B ₈₀ , B ₈₂ , B ₈₃ , İ ₉ , İ ₁₉ , İ ₅ , İ ₃₂ , İ ₁₁ , İ ₁₂ , İ ₁₃ , İ ₃₄ , İ ₂₄ , İ ₁₈ , İ ₂₁	88	8.6
Tuzlu suyun elektrik iletkenliği	B ₂ , B ₃ , B ₄ , B ₅ , B ₆ , B ₇ , B ₈ , B ₉ , B ₁₀ , B ₁₁ , B ₁₂ , B ₁₃ , B ₁₄ , B ₁₅ , B ₁₆ , B ₁₇ , B ₁₉ , B ₂₁ , B ₂₂ , B ₂₃ , B ₂₇ , B ₂₈ , B ₂₉ , B ₃₀ , B ₃₁ , B ₃₂ , B ₃₃ , B ₃₄ , B ₃₅ , B ₃₆ , B ₃₇ , B ₃₈ , B ₃₉ , B ₄₀ , B ₄₁ , B ₄₂ , B ₄₃ , B ₄₄ , B ₄₅ , B ₄₆ , B ₄₇ , B ₄₈ , B ₄₉ , B ₅₁ , B ₅₂ , B ₅₃ , B ₅₄ , B ₅₅ , B ₅₆ , B ₅₇ , B ₅₈ , B ₅₉ , B ₆₀ , B ₆₁ , B ₆₄ , B ₆₅ , B ₆₆ , B ₆₈ , B ₆₉ , B ₇₀ , B ₇₂ , B ₇₄ , B ₇₅ , B ₇₆ , B ₇₈ , B ₇₉ , B ₈₀ , B ₈₁ , B ₈₂ , B ₈₃ , İ ₁ , İ ₂ , İ ₉ , İ ₁₆ , İ ₁₉ , İ ₄₁ , İ ₂₇ , İ ₃₅ , İ ₂₈	79	16.7
Aküden elektrik üretimi	B ₁ , B ₂ , B ₃ , B ₄ , B ₅ , B ₇ , B ₈ , B ₁₀ , B ₁₁ , B ₁₂ , B ₁₃ , B ₁₅ , B ₁₆ , B ₁₇ , B ₁₈ , B ₁₉ , B ₂₀ , B ₂₁ , B ₂₂ , B ₂₃ , B ₂₄ , B ₂₅ , B ₂₆ , B ₂₇ , B ₂₈ , B ₂₉ , B ₃₁ , B ₃₄ , B ₃₆ , B ₃₇ , B ₃₈ , B ₃₉ , B ₄₀ , B ₄₂ , B ₄₃ , B ₄₄ , B ₄₅ , B ₄₇ , B ₄₈ , B ₄₉ , B ₅₁ , B ₅₂ , B ₅₃ , B ₅₄ , B ₅₅ , B ₅₆ , B ₅₇ , B ₅₈ , B ₅₉ , B ₆₀ , B ₆₁ , B ₆₂ , B ₆₃ , B ₆₄ , B ₆₅ , B ₆₆ , B ₆₇ , B ₇₀ , B ₇₁ , B ₇₂ , B ₇₃ , B ₇₄ , B ₇₅ , B ₇₆ , B ₇₇ , B ₇₈ , B ₇₉ , B ₈₀ , B ₈₂ , B ₈₃ , İ ₁ , İ ₂ , İ ₁₆ , İ ₁₉	74	15.6
Hareket enerjisinden elektrik eldesi	B ₁ , B ₃ , B ₄ , B ₅ , B ₆ , B ₈ , B ₉ , B ₁₀ , B ₁₁ , B ₁₂ , B ₁₃ , B ₁₄ , B ₁₅ , B ₁₆ , B ₁₇ , B ₁₈ , B ₂₀ , B ₂₁ , B ₂₂ , B ₂₃ , B ₂₅ , B ₂₆ , B ₂₈ , B ₂₉ , B ₃₀ , B ₃₁ , B ₃₂ , B ₃₃ , B ₃₄ , B ₃₅ , B ₃₆ , B ₃₇ , B ₃₈ , B ₃₉ , B ₄₀ , B ₄₁ , B ₄₅ , B ₄₆ , B ₄₉ , B ₅₀ , B ₅₁ , B ₅₂ , B ₅₃ , B ₅₄ , B ₅₆ , B ₅₇ , B ₅₈ , B ₅₉ , B ₆₀ , B ₆₃ , B ₆₄ , B ₆₅ , B ₆₆ , B ₆₇ , B ₆₈ , B ₆₉ , B ₇₀ , B ₇₁ , B ₇₂ , B ₇₃ , B ₇₄ , B ₇₅ , B ₇₇ , B ₇₉ , B ₈₂ , B ₈₃ , İ ₂ , İ ₉ , İ ₁₆	69	14.5
Kablosuz kamera sistemi	B ₁ , B ₂ , B ₄ , B ₅ , B ₇ , B ₈ , B ₁₀ , B ₁₁ , B ₁₃ , B ₁₄ , B ₁₆ , B ₁₇ , B ₂₁ , B ₂₂ , B ₂₄ , B ₂₅ , B ₂₆ , B ₂₇ , B ₂₈ , B ₂₉ , B ₃₁ , B ₃₂ , B ₃₃ , B ₃₄ , B ₃₅ , B ₃₆ , B ₃₇ , B ₃₈ , B ₃₉ , B ₄₀	55	11.6

	B ₄₁ , B ₄₅ , B ₄₆ , B ₄₉ , B ₅₀ , B ₅₁ , B ₅₂ , B ₅₃ , B ₅₅ , B ₅₆ , B ₅₇ , B ₅₈ , B ₆₀ , B ₆₁ , B ₆₃ , B ₆₉ , B ₇₀ , B ₇₁ , B ₇₃ , B ₇₄ , B ₇₅ , B ₇₇ , B ₇₈ , B ₈₂ , İ ₁₉		
Basit makine ile buğday öğütme	B ₃ , B ₄ , B ₅ , B ₇ , B ₈ , B ₁₀ , B ₁₁ , B ₁₄ , B ₁₅ , B ₁₇ , B ₂₁ , B ₂₂ , B ₂₃ , B ₂₆ , B ₃₀ , B ₃₁ , B ₃₅ , B ₃₉ , B ₄₁ , B ₄₃ , B ₄₄ , B ₄₅ , B ₄₉ , B ₅₀ , B ₅₂ , B ₅₃ , B ₅₄ , B ₅₆ , B ₅₈ , B ₅₉ , B ₆₁ , B ₆₂ , B ₆₃ , B ₆₆ , B ₆₇ , B ₆₈ , B ₇₀ , B ₇₁ , B ₇₃ , B ₇₄ , B ₇₇ , B ₇₈ , B ₇₉ , B ₈₀ , B ₈₂ , B ₈₃ , İ ₁ , İ ₂ , İ ₉	49	10.3
Metallerin elektrik iletkenliği	B ₁ , B ₂ , B ₄ , B ₅ , B ₁₀ , B ₁₄ , B ₁₅ , B ₁₆ , B ₁₇ , B ₂₃ , B ₂₆ , B ₃₂ , B ₃₃ , B ₃₄ , B ₃₆ , B ₄₂ , B ₄₃ , B ₄₄ , B ₄₅ , B ₄₉ , B ₅₁ , B ₅₆ , B ₅₇ , B ₆₂ , B ₆₄ , B ₆₆ , B ₆₇ , B ₇₁ , B ₇₇ , B ₈₁ , B ₈₃ , İ ₁₆	33	7.0
Basit makinelerin günelik kullanımı	B ₆ , B ₂₇ , B ₃₁ , B ₃₂ , B ₃₅ , B ₃₇ , B ₅₆ , B ₆₅ , B ₇₁ , B ₇₅ , B ₇₆ , B ₇₉ , B ₈₀ , B ₈₁ , B ₈₃ , İ ₁₉	16	3.4
Merceklerden görüntü sağlanması	B ₆ , B ₁₅ , B ₂₄ , B ₂₅ , B ₅₈ , B ₆₂ , B ₆₆ , B ₇₀ , B ₇₁	9	1.9

3-İdiot filminde yer alan fen bilimlerinin günlük hayatta kullanımına yönelik örneklere ilişkin soruya verilen cevaplar incelendiğinde çoğunlukla, Ranço karakterinin vakum sistemi ile bebeğin doğmasını kolaylaştırdığı, tuzlu suyun elektrik iletkenliği ve helikopterin üzerine kamera yerleştirilerek yurdun üst katında kalan arkadaşlarını görme olayını gerçekleştirdiği gibi sınırlı örneklerin belirtildiği görülmektedir. Adayların daha sınırlı bir kısmı ise, Ranço'nun bilim okulu sahibi olmasından sonra okulda gerçekleştirilen işlerden, basit makine ile buğday öğütme gibi örneklerden bahsetmiştir. Öğretmen adaylarının soruya ilişkin söylemlerinden doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

B₈ ; “...filmde idrarın asidik özelliğinden yararlanılarak iletkenliği sağlanmış, akülerden yararlanarak elektrik üretilmiş, bisiklet pedalı çevrilerek hareket enerjisinden elektrik üretilmiştir. Mesela vakum sistemi ile doğum yaptırılmıştır. Bir sürü basit makine örneği görülmüştür buğday üreten filan. Ve helikopter yapımı da günlük hayat örneğidir” (79.238, 19.07.2014).

B₅₆ ; “Örnek olarak verilebilecek şeyler; tuzlu suyun elektriği iletmesi, metallerin de elektriği iletmesi, sonra akülerden enerji üretme, elektrik süpürGESİNİN emme kuvvetini sayesinde doğum yaptırma, bisiklet pedalı çevirerek enerji üretimi sağlanıyor ve koyun yünü kesiliyor. Uçan kablosuz kamera sistemi örneği var. Mekanik enerji ile mısır öğütülerek un yapılıyor ve bunlar gibi çok fazla şey var aslında” (83.883, 19.07.2014).

İ₁₆; “...örneğin filmde tuzlu su çözeltisinin iyi bir iletken olduğu anlatılıyor. Bisiklet pedalı ile hareket enerjisi elektrik enerjisine dönüştürülüyor. Sonra akülerden basit bir devre kurularak enerji üretiliyor. Metaller elektrik iletir diyor” (64.903, 19.07.2014).

İ₁₉; “Filmi izleyince idrardaki asidin kuvvetli bir iletken olduğu anlaşılıyor. Örneğin uzaktan kumandalı bir helikopter yapıyor. En ilginç elektrik süpürGESİ vakum olarak kullanılıyor ve doğum olayında kullanılıyor. Bu süreçte süpürGENİN çekim kuvveti de sabit tutulmaya çalışılıyor aküler yardımı ile. Yani akünün içindeki enerji elektrik enerjisine çevriliyor. Filmin en başında fermuar örneği var. Basit makinelerden bahsediliyor bir de” (79.515, 19.07.2014).

Araştırmada daha sonra öğretmen adaylarına “3-İdiot filmindeki ailelerin tutumlarından yola çıkarak ailenin bireylerin eğitim sürecindeki rolü sizce nedir?” sorusu yöneltilmiştir. Tablo 2’de öğretmen adaylarının cevaplarına yer verilmiştir.

Tablo 2: Filmindeki Ailelerin Tutumlarından Yola Çıkararak Ailelerin Eğitim Sürecindeki Rolü

Tema	Kod	Katılımcılar	f	%
Geleceğe etki	Baskı ile yanlış meslek seçimi	B ₁₄ , B ₂₄ , B ₂₃ , B ₁₈ , B ₁₃ , B ₂₂ , B ₁₇ , B ₁₂ , B ₆ , B ₂₁ , B ₅ , B ₁₀ , B ₁₉ , B ₂₀ , B ₈ , B ₂₅ , B ₃ , B ₄₇ , B ₂₆ , B ₁₆ , B ₁ , B ₄₀ , B ₃₉ , B ₃₇ , B ₃₆ , B ₃₅ , B ₃₄ , B ₃₃ , B ₃₂ , B ₃₀ , B ₂₈ , B ₂₇ , B ₄₂ , B ₄₃ , B ₄₄ , B ₄₅ , B ₄₆ , B ₄₇ , B ₄₉ , B ₅₀ , B ₅₁ , B ₅₂ , B ₅₃ , B ₅₅ , B ₅₆ , B ₅₇ , B ₆₁ , B ₆₃ , B ₆₄ , B ₆₅ , B ₆₆ , B ₆₇ , B ₆₈ , B ₆₉ , B ₇₀ , B ₇₁ , B ₇₃ , B ₇₄ , B ₇₅ , B ₇₈ , B ₇₉ , B ₈₀ , B ₈₂ , B ₈₃ , İ ₄₁ , İ ₄₀ , İ ₃₉ , İ ₃₈ , İ ₃₇ , İ ₃₆ , İ ₃₃ , İ ₃₁ , İ ₂₉ , İ ₂₈ , İ ₂₇ , İ ₂₅ , İ ₂₀ , İ ₁₆ , İ ₁₃ , İ ₁₂ , İ ₁₁ , İ ₁₀ , İ ₉ , İ ₈ , İ ₇ , İ ₆	86	37.5
	Baskı ile başarısız öğrenci	B ₁₁ , B ₇ , B ₂₅ , B ₄₁ , B ₃₈ , B ₃₃ , B ₄₃ , B ₅₁ , B ₅₄ , B ₆₀ , B ₇₁ , B ₇₃ , B ₇₄ , B ₇₈ , B ₈₂ , İ ₄₁ , İ ₃₉ , İ ₃₈ , İ ₃₄ , İ ₃₁ , İ ₂₇ , İ ₂₅ , İ ₂₃ , İ ₂₂ , İ ₁₈ , İ ₁₇ , İ ₁₅ , İ ₁₃ , İ ₁₀ , İ ₁	30	13.1
	Cinsiyete göre meslek seçimi	B ₂₄ , B ₁₆ , B ₄₁ , B ₃₉ , B ₃₆ , B ₃₄ , B ₂₈ , B ₂₇ , B ₆₀ , İ ₁₀	10	4.4
Psikolojiye etki	Baskı ile psikolojisi bozulan birey	B ₁₀ , B ₇ , B ₂₅ , B ₂ , B ₃₇ , B ₃₆ , B ₂₈ , B ₄₄ , B ₄₆ , B ₄₇ , B ₄₈ , B ₄₉ , B ₅₅ , B ₅₆ , B ₅₇ , B ₆₂ , B ₆₃ , B ₆₄ , B ₆₅ , B ₆₆ , B ₆₈ , B ₆₉ , B ₇₀ , B ₇₁ , B ₇₃ , B ₇₄ , B ₇₆ , B ₇₉ , İ ₄₁ , İ ₃₈ , İ ₃₆ , İ ₃₅ , İ ₃₄ , İ ₃₃ , İ ₃₁ , İ ₂₉ , İ ₂₈ , İ ₂₇ , İ ₂₆ , İ ₂₅ , İ ₂₄ , İ ₂₃ , İ ₂₂ , İ ₂₀ , İ ₁₉ , İ ₁₈ , İ ₁₇ , İ ₁₅ , İ ₁₂ , İ ₁₀ , İ ₇ , İ ₅ , İ ₁	53	23.1
	Baskı sebebiyle kararsız birey	B ₁₄ , B ₁₇ , B ₁₁ , B ₉ , B ₁₆ , B ₁₅ , B ₄₃ , B ₄₂ , B ₄₅ , B ₄₈ , B ₄₉ , B ₅₈ , B ₅₉ , B ₆₀ , B ₆₉ , B ₇₂ , B ₇₆ , B ₈₀ , İ ₄₁ , İ ₃₆ , İ ₃₅ , İ ₁₈ , İ ₄ , İ ₂	24	10.5
	Baskı sebebiyle kaygılı birey	B ₁₂ , B ₁₀ , B ₁₉ , B ₂₆ , B ₄₃ , B ₃₈ , B ₃₁ , B ₂₈ , B ₄₂ , B ₅₄ , B ₅₅ , B ₇₉ , İ ₄₀ , İ ₃₈ , İ ₁₀ , İ ₂₈ , İ ₂₃	17	7.4
	Kendine güveni olmayan birey	B ₁₇ , B ₉ , B ₁₅ , B ₄₄ , İ ₂₈	5	2.2
	Duyulara önem verilmeyen birey	B ₁₈ , B ₇₇ , İ ₂₈ , İ ₁₀	4	1.8

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmen adaylarının soruya ailelerin geleceğe ve psikolojiye etkileri olarak iki tema altında toplanabilecek cevaplar verdikleri gözlenmiştir. Öğretmen adayları ailelerin baskı ile bireyleri yanlış meslek seçimine, cinsiyetlerine göre meslek seçimine ve başarısızlığa yönlendirdiğini belirtmiştir. Öğretmen adayları baskı yüzünden öğrencilerin psikolojisinin bozulduğunu, kendi kararlarını kendisi alamayan güvensiz bireylerin yetiştiğini söylemişlerdir. Öğretmen adaylarının üzerinde durdukları diğer bir nokta bu baskı sonucu duyularına önem verilmeyen, kendine güveni olmayan ve kaygılı bireylerin yetiştiğidir. Öğretmen adaylarının soruya ilişkin söylemlerinden doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

B₂₅; “Aileler çocukların ilgi alanlarını çoğu zaman saçma bulup daha çok para kazanabilecekleri, daha prestijli meslek sahibi olmalarını istiyor. Ve belki farkında olmayarak belki de olarak çocukları üstünde baskı kuruyorlar. Bu da bireyleri başarısızlığa itiyor. Kimileri Farhan’ın ailesi gibi varımızı yoğumuzu senin okuman, iyi yerlere gelmen için verdik diyor, kimileri Raju’nun ailesi gibi baban hasta ilaçlarını alamıyoruz iyileşmesi senin okuyup meslek sahibi olmana bağlı gibi sebeplerle çocuklarını bunaltıp onlara kaldıramayacakları yükler yüklüyor ve psikolojilerini bozuyor. Kişisel olarak benim de hoşlanmadığım “hadi sen dersine bak” beni yapacağım varsa da yapmamaya itiyor. Aileler artık onların söylemesi ile bir yere varılmadığının, çocuklara güvenip o sorumluluklarının farkında kendi kararlarını kendisi verebilir demeleri gerekiyor. Çocukları yetenekleri doğrultusunda bir iş sahibi olmaları konusunda desteklemeleri gerekiyor” (567.226, 19.07.2014).

B₄₃; “...filimde aile baskısı ile ilgili çok güzel örnekler var. Aileler çocuklarını sevdiği, becerebileceği meslek yerine çevredekilerin çok daha iyi dediği, çocukların fikrini sormadan o mesleklere yönlendirmek istemişlerdir. Bu da Farhan’ı kendi istediği meslek ile ailesinin istediği meslek arasında kararsız kalmaya sürüklemiştir. Fakat Farhan örneğinde fotoğrafçı olunca çok daha mutlu ve başarılı olduğunu görülmüştür. Bazı aileler ise çocuklarına maddi durumdan

dolayı baskı yapıyor. Çocuklar bu baskıdan dolayı çok fazla kaygılanıp başarısız sonuçlar almaktadır. Raju karakteri de buna örnektir mesela” (602.413, 19.07.2014).

B₇₃; “ ...aile tutumları göz önüne alındığında ailelerin öğrencilerin daha çok ilgi duydukları mesleklere yönelmesini desteklemesi, öğrencinin kendini mutlu edecek mesleği yapmasını kabul etmesi gereklidir. Fakat aileler çocuklarını kendi istedikleri mesleği seçmeye zorlamaktadır. Bununla birlikte öğrencide psikolojik bir baskı uygulanmamalıdır. Başarmak zorunda olma hissi öğrencileri olumsuz yönde etkilemektedir. Bilinçaltına yerleşen başaramama korkusu öğrencinin başarısını düşüren en önemli etmendir. Önemli olanın çok para kazanmak değil, mesleği sevmek olduğu unutulmamalıdır” (581.248, 19.07.2014).

İ₁₀; “ ...filmde Ranço'nun sürekli birlikte olduğu iki arkadaşı olan Farhan ve Raju'nun ailevi bazı sorunları var. Örneğin Farhan'ın ailesi oğullarının erkek olduğu için mühendis olmasını istiyor. Oysa Farhan vahşi doğa fotoğrafları çekmeyi çok seviyor ve yapmak istediği meslek bu. Ama sır babası istiyor diye mühendislik fakültesine gidiyor. Aile oğullarının ne düşündüğüne ne istediğine önem vermemeleri daha çok etraftaki insanların düşüncelerine önem veren bir aile olmaları hem Farhan'ın hem de onun eğitim sürecinin üzerinde birçok olumsuzluklara neden oluyor. Çünkü öğrenci istemediği bir bölümde baskı ile okuduğunda tüm öğrenme, araştırma, merak etme duyguları kayboluyor ve sonuç başarısızlık oluyor. Raju ise aslında küçüklüğünden beri başarılı bir öğrenci. Ama ailesinin maddi sıkıntıları var ve devamlı bu konuda üzerinde baskı hissediyor. Devamlı başarısızlık korkusu yaşıyor, kaygı duyuyor ve psikolojisi bozuluyor. Bu korkular onun derslere motive olmasını engelliyor ve başka yöntemler denemeye yönlendiriyor. Her bir sınav için yüzük takıyor mesela. Ama korkular sadece ders geçmek için. Bu durum onun öğrenme duygusunu ortadan kaldırıyor aslında” (624.171, 19.07.2014).

İ₃₈; “filmde ailelerin sert tutuları ve maddi sıkıntıları öğrencilerin üzerinde psikolojik baskıya neden oluyor. Aslında kullanabilecekleri yetenekleri köreliyor ve bu da kaygı ve başarısızlık getiriyor. İnsanlar en sonunda işini sadece para kazanmak için yapan ve bir an önce iş saati bitsin diye bekleyen karakterler oluyor. İnsanlar yaptıkları işten mutsuz oluyor ve tabii mesleğini hakkıyla yerine getiremiyor” (583.447, 19.07.2014).

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının filmde gördükleri fen kavramlarının günlük hayat uygulamasına ilişkin pek çok örnekten yalnızca bazı örnekleri tespit ettikleri görülmüştür. Adaylar 3- İdiot filminde geçen günlük yaşamdan fen örnekleri olarak vakum sistemi ile doğum olayı, tuzlu suyun elektrik iletkenliği, aküden elektrik üretimi, hareket enerjisinden elektrik enerjisi eldesi, kablosuz kamera sistemi, basit makine ile buğday öğütme gibi olayları örnek olarak vermiştir. Genel olarak öğretmen adaylarının verdiği örnekler filmde geçen fennin günlük hayata ilişkin uygulamalarını içeren onlarca örneğin yanında oldukça sınırlı sayıda kalmıştır. Bu sonuç öğretmen adaylarının fen kavramlarını günlük hayata aktaramadıkları ya da günlük hayatta yaşadıkları birçok olay içerisinde fenin varlığını tespit edemedikleri şeklinde yorumlanmıştır. Türkiye’de yapılan çalışmaların sonuçları da öğrencilerin öğrendiği fen konularına ilişkin bilgileri gündelik hayata uygulama düzeyinin çok düşük olduğunu ya da uygularken bazı zorluklar ile karşılaştıklarını, sorun yaşadıklarını ortaya koymaktadır. Örneğin Anagün, Ağır ve Kaynaş (2010) yaptıkları araştırmada öğrencilerinin fen ve teknoloji dersinde edindikleri bilimsel bilgiler ile günlük yaşamları arasında ilişki kurabilme düzeylerini incelemişlerdir. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin fen ve teknoloji dersinde öğrendikleri bilgileri günlük yaşama transferde sorun yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Özsevgeç ve Ürey (2010), öğretmen adaylarının fen bilgilerini günlük yaşamdaki durumlara uygulayabilme düzeylerini belirlemeye yönelik yaptıkları çalışmalarında öğrencilerin öğrendikleri bilgileri günlük yaşamda karşılaştıkları durumlara uygulayabilme ve grafik çizebilme düzeylerinin oldukça düşük olduğunu ortaya koymuştur. Yine Taşdemir ve Demirbaş

(2010) çalışmalarında öğrencilerin Fen ve Teknoloji dersinde görmüş oldukları günlük yaşamda karşılaştıkları problemlerin çözümünde ne düzeyde kullandıklarını belirlemeyi amaçlamışlardır. Çalışma sonucunda öğrencilerin özellikle madde ile ilgili üniteleri günlük yaşama uygularken sorun çektikleri görülmüştür. Benzer şekilde Yılmaz (2008), ilköğretim ve lise birinci sınıf öğrencileri ile fen bilgisi öğretmen adaylarının fen bilgisindeki temel bilgilerle günlük hayatı ilişkilendirme becerilerini araştırmıştır. Araştırma sonuçlarına göre fen bilgisinin günlük hayatla ilişkilendirilme düzeyinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Balkan Kıyıcı (2008) ise çalışması ile fen bilgisi öğretmen adaylarının fizik alanındaki bilgilerini günlük yaşamlarına büyük ölçüde aktarabildiklerini, kimya alanındaki bilgilerini ise kısmen aktarabildiklerini, biyoloji alanındaki bilgilerini ise fizik ve kimya alanlarındakine göre daha az aktarabildiklerini ortaya koymuştur. Literatürde yer alan daha pek çok çalışmanın sonucu, katılımcıların fen kavramlarını günlük olaylarla ilişkilendirebilme düzeylerinin oldukça düşük olduğu gösteren bu çalışmanın sonucunu destekler nitelikte bulunmuştur (Pınarbaşı ve diğ., 1998; Ayas ve Coştu, 2001; Ayas ve diğ., 2001; Baran, Doğan ve Yalçın, 2002; Enginar, Saka ve Sesli, 2002; Yiğit, Devocioğlu ve Ayvaci, 2002; Özmen, 2003; Avcı Erduran ve Yağbasan, 2004; Gürses ve diğ., 2004; Senocak ve Sözbilir, 2005; Coştu, Ünal ve Ayas, 2007; Göçmençelesi, 2007; Kırtak, 2010; Mengi, 2011).

Araştırmada daha sonra ailenin eğitim süreci üzerindeki rolüne ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri incelenmiştir. Adaylar kendilerine yöneltilen soruya cevap verirken izledikleri 3-İdiot filmde konu ile ilgili olarak pek çok örnek olduğunu belirtmiş ve filmdeki örnekleri anlatarak açıklamalar getirmiştir. Öğretmen adaylarından alınan yanıtlar tabloya aktarıldığında aile yönlendirmesi ve baskısı ile yanlış meslek seçme, cinsiyete göre mesleğe yöneltme, başarısızlık, psikoloji bozukluğu, kendine güven kaybı, kaygı, kararsızlık gibi kodlar belirttikleri görülmektedir. Literatür incelendiğinde öğrencilerin meslek tercihlerinde rehber öğretmenlerinden çok, ailelerin çocukları için öngördükleri subjektif kararların etkili olduğu görülmektedir (Aytekin, 2005). Benzer biçimde bireylerin meslek seçimini etkileyen en önemli kişilerin aile bireyleri olduğu (Noyler, 1986; Kepçeoglu, 1994; Erjem, 2000; Feldman, 2003), özellikle orta sosyo-ekonomik seviyedeki ailelerin çocuklarını daha yüksek itibarlı mesleklere yönlendirdikleri vurgulanmaktadır (Kulaksızoglu, 2000). Çünkü ailelerin belli mesleklere karşı olumlu ve olumsuz tutumlarını çocuklarına aktardığı bilinmektedir. Aileler mesleklere karşı tutumlarını olduğu kadar meslek değerlerini de çocuklarına yansıtmaktadır. Ana babanın statüye, paraya ve sosyal güvenceye verdiği önem ile çocuğun güvenlik ve ekonomik değerleri arasında da anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (Kuzgun, 2000). Ancak bu çalışmada belirtilen kodlara benzer biçimde aile veya çevrenin, bireyin başarabileceğinin üstünde başarı beklemesi, onu bunun için zorlaması veya onun mesleki ilgi ve isteklerine önem vermeden, kendi istekleri doğrultusunda mesleklere yöneltmesi bireylerde zorlama, gerilim ve başarısızlık yaratmaktadır (Bekleviş, 2007). Bireyin kendi istekleri ile ailenin istediği meslek arasında yaşadığı mesleki kararsızlık onun problem çözme becerilerine yansımakta (Larson ve Heppner, 1985), bireyde sürekli kaygı durumu oluşturmakta (Santos, 2001), bireyi depresif duygu durumuna itmekte (Smith, 2002) ve onu işlevsel olmayan düşüncelere sevk etmektedir (Kleiman, Petterson, Sampson ve Reardor, 2004; Akt; Hamamcı ve Hamurlu, 2005).

Ülkemizde genel olarak statü ve ekonomik bakımdan üstün olan mesleklerin fen branşlarında yer aldığı düşünülmekte ve aileler çocuklarını fen branşlarında okumaya yönlendirmektedir. Bu durum fen bilimleri okuyan öğrenciler için düşünüldüğünde eğer öğrenci fen alanında çalışmayı sevmiyorsa meslekte başarılı olamamakta ayrıca feni ve fenin doğasını anlamakta güçlük çekmektedir. Bunun sonucunda yalnızca okula giden, dersleri dinleyen ve sınavlarda iyi not almayı amaçlayan bireyler yetişmektedir. Oysa yeni fen öğretim programımız incelendiğinde özellikle öğrencilerin pasif bir şekilde bilginin alıcısı olması yerine

bilginin aktif olarak yapılandırıcısı olması gerekliliği vurgulamaktadır. Fennin yalnızca bir bilgi yığını olmadığı, bilgilerin ezberlenmesinin değil günlük yaşama aktarılmasının önemli olduğu belirtilmektedir (MEB, 2005). Özellikle fen derslerinin içerdiği konular dikkate alındığında bu konuların hemen hepsinin günlük hayattaki olaylarla ya da bu olayların sonuçlarıyla ilişkili olduğu (Ayas, Karamustafaoğlu, Sevim ve Karamustafaoğlu, 2001), dolayısıyla fenin gündelik hayatın bir parçası olduğu gerçeği kaçınılmaz bir doğru olarak karşımıza çıkarmaktadır (MEB, 2000).

Bu açıdan bireylerin gerçekten kendi istekleri ile fen bilimleri okumayı tercih etmelerinin, feni ve bilimsel bilgileri günlük hayatın bir parçası olarak görmelerinin, günlük hayatta karşılaşılan olaylar ile fen kavramlarının ilişkilendirmelerinin, fen konularını günlük yaşam problemlerini çözerken kullanmalarının fen eğitiminde çok önemli olduğu düşünülmektedir.

5. KAYNAKLAR

- Anagün, Ş. S., Ağır, O., & Kaynaş, E. (2010, Mayıs). İlköğretim öğrencilerinin fen ve teknoloji dersinde öğrendiklerini günlük yaşamlarında kullanım düzeyleri. *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu*. Elazığ.
- Andree, M. (2003). Everyday-life in the science classroom: a study on ways of using and referring to everyday-life. Paper presented at the ESERA Conference. Noordwijkerhout, The Netherlands.
- Andree, M. (2005). Ways of using “everyday life” in the science classroom. *Research and the Quality of Science Education*, 107-116.
- Arslan, C. (2005). *Reform in education, educational administration, supervision, planning and economy*. Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Avcı Erduran, D. & Yağbasan, R. (2004). Lise 2.sınıf öğrencilerinin manyetizma kavramlarını günlük hayata uygulama becerilerinin tespiti. *Süleyman Demirel Üniversitesi. Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(8), 189-197.
- Ay, S. (2008). *Lise seviyesinde öğrencilerin günlük yaşam olaylarını açıklama düzeyi ve buna kimya bilgilerinin etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Ayas, A. & Coştu, B. (2001, Eylül). Lise I öğrencilerinin buharlaşma, yoğunlaşma ve kaynama kavramlarını anlama seviyeleri. *Yeni Binyılın Basında Türkiye’de Fen Bilimleri Sempozyumu*. İstanbul: Maltepe Üniversitesi.
- Ayas, A. Karamustafaoğlu, O., Sevim, S., & Karamustafaoğlu, S. (2001, Eylül). Fen bilgisi öğrencilerinin bilgilerinin günlük yaşamla ilişkilendirebilme seviyeleri. *Yeni Binyılın Basında Türkiye’de Fen Bilimleri Sempozyumu*. İstanbul: Maltepe Üniversitesi.
- Ayas, A. & Özmen, H. (1998). Asit-baz kavramlarını güncel olaylarla bütünleştirilme seviyesi: bir örnek olay çalışması. *III. Ulusal Fen Bilimleri Eğitimi Sempozyumu*. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Trabzon.
- Aytekin, A. (2005). *Meslek seçimini etkileyen sosyo- ekonomik ve kültürel faktörler Isparta örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Balkan Kıyıcı, (2008). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının günlük yaşamları ile bilimsel bilgileri ilişkilendirebilme düzeyleri ve bunu etkileyen faktörlerin belirlenmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Baran, S., Doğan, S., & Yalçın, M. (2002). Üniversite biyoloji öğrencilerinin öğrenimleri sırasında edindikleri bilgileri günlük hayatla ilişkilendirebilme düzeyleri. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 89- 96.
- Barnett, M., Wagner, H., Gatling, A., Anderson, J., Houle, M. & Kafka A. (2006). “The impact of science fiction film on student understanding of science”, *Journal of Science Education and Technology*, 15 (2) 179-190.
- Bekleviş, F. (2007). *Öğrencilerin mesleki algı alanları ve ailenin meslek seçimine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Cajas, F. (1999). Public understanding of science: using technology to enhance school science in everyday life. *International Journal of Science Education*, 21 (7), 765 – 773.

- Cardoso, M.L., Branco, C., & Solomon, J. (2002). Studies of portuguese and British primary pupils learning science through simple activities in the home. *International Journal of Science Education*, 24(1), 47-60.
- Carin, A. A. (1993). *Teaching science through discovery* New York: Macmillan Publishing Company.19,26,39.
- Cobern, W. W. & Loving, C. C. (2001). Defining science in a multicultural world: Implications for science education. *Science Education*, 28, 50 – 67.
- Coştu, B., Ünal, S., & Ayas, A. (2007), Günlük yaşamdaki olayların fen bilimleri öğretiminde kullanılması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, 197-207.
- Çepni, S., Ayas, A., Johnson, D. & Turgut, M.F., (1997). *Fizik öğretimi*. Ankara: YÖK ve Dünya Bankası.
- Enginar, İ, Saka, A. & Sesli, E. (2002, Eylül). Lise 2 öğrencilerinin biyoloji derslerinde kazandıkları bilgileri güncel olaylarla ilişkilendirebilme düzeyleri. *V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi*. Ankara.
- Erjem, Y. (2000). Öğretmenlik mesleğine yönelmede ailenin işlevi, öğretmenlik meslek bilgisi programına katılan öğrenciler üzerine bir araştırma. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 25-29.
- Feldman, D. (2003). The antecedents and consequences of early career indecision among young adults. *Human Resource Management Review*,13, 499–531.
- Gottlieb, Sheldon. (1997, April). What is science?. *Harbinger Symposium*. http://www.theharbinger.org/articles/rel_sci/gottlieb.html erişim tarihi: 12/07/2014.
- Göçmençelevi, İ. Ş. (2007). *İlköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin fen bilgisi dersinde verilen biyoloji bilgilerini kullanma ve günlük yaşamla ilişkilendirme düzeyleri*. Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Gregg, V., Hosley, C. A. Weng, A. & Montemayor R. (1995). Using Feature Films to Promote. Active Learning in the College Classroom. <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED389367.pdf> erişim tarihi: 28/01/2015.
- Gürses, A., Akraoğlu, F., Açıkyıldız, M., Bayrak, R., Yalçın, M. & Doğan, Ç. (2004, Ekim). Orta öğretimde bazı kimya kavramlarının günlük hayatla ilişkilendirilebilme düzeylerinin belirlenmesi. *XII. Eğitim Bilimleri Kongresi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Hamamcı, Z. & Hamurlu, M. K. (2005). Anne babalarını meslek gelişimine yardımcı olmaya yönelik tutumları ve bilgi düzeylerinin çocuklarını mesleki kararsızlıkları ile ilişkisi. *İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (10).
- Harlen, W. (2002). Links to everyday life: the roots of scientific literacy. *Primary Science Review*, 71, 8-10.
- Kepeçoğlu, M. (1997). *Rehberlik ve psikolojik danışma*, İstanbul: Alkım Yayınları.
- Kepeçoğlu, M. (1994). *Psikolojik danışma ve rehberlik*. Ankara: Özerler Matbaası.
- Kırtak, N. V. (2010). *Fizik, kimya ve biyoloji öğretmen adaylarının termodinamik yasalarını günlük hayatla ve çevre sorunları ile ilişkilendirme düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- Kleiman, T., Petterson, G., Sampson, J., & Reardor, R. (2004). Dysfunctional thinking and difficulties in career decision making. *Journal of Career Assessment*, 12, 312-331.
- Kulaksızoğlu, A. (2001). *Ergenlik psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitapevi
- Kuzgun, Y. (2000). *Meslek danışmanlığı kuramlar uygulamalar*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Larson, L. M. & Heppner, P. P. (1985). The relationship of problem solving appraisal to career decision and indecision. *Journal of Vocational Behavior*, 26, 55-65.
- Lind, Karen K. (2005). *Exploring science in early childhood : a developmental approach*, USA: Thomson Delmar Learning,
- McCann, W. R. S. (2001). *Science education and everyday action*. PhD Thesis, Ohio State University.
- MEB, (2004). Fen ve teknoloji 4-5 sınıflar öğretim programı ve kılavuzu. <http://ttkb.meb.gov.tr/ogretmen/> erişim tarihi 03.07.2013.
- MEB, (2005). *İlköğretim fen ve teknoloji dersi (6, 7 ve 8. Sınıflar) öğretim programı*. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- MEB,(2013).http://mebk12.meb.gov.tr/meb_ays_dosyalar/54/15/973690/dosyalar/2013_03/0808n102_tavsyeeedle_nflmler.pdf erişim tarihi: 05.07.2014.
- Mengi, F. (2011). *İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin fen ve teknoloji konularını günlük hayat problemlerinin çözümüne transfer düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

- Michel, E., Roebbers, C., M., & Schneider, W. (2007). Educational films in the classroom: increasing the benefit. *Learning and Instruction, 17* (2) 172-183.
- Miles, M.B. & Huberman, M.A. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis*. London: Sage Publication.
- Noyler, M. (1986). Family influences on employment and education. ED272702
- Özmen, H.(2003). Kimya öğretmen adaylarının asit ve baz kavramlarıyla ilgili bilgilerini günlük olaylarla ilişkilendirebilme düzeyleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 11*, 317-324.
- Özsevgeç, L., & Ürey, M. (2010, Eylül) Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin fen bilgilerini günlük yaşamdaki durumlara uygulayabilme düzeyleri. *IX. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi*. İzmir.
- Öztaş, T. (2008). The teaching of history and movies. *Kastamonu Journal of the Faculty of Education, 16* (2) 543-556.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods*. (3rd Ed). USA: Sage Publications.
- Peraya, D. (1998). Image(s) et cognition. *Recherche en Communication, 10*, 7-19.
- Pınarbaşı, T., Doymuş, K., Canpolat, N., & Bayrakçeken, S. (1998, Eylül). Üniversite kimya bölümü öğrencilerinin bilgilerinin günlük hayatla ilişkilendirebilme düzeyleri. *III. Ulusal Fen Bilimleri Sempozyumu*. Trabzon.
- Pişkin, M. (2002). *Çocuğun kariyer planlamasında ailenin rolü*. İçinde: 2001 yılı aile raporu. Ankara: T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları.
- Punch, K. F. (2005). *Sosyal araştırmalara giriş: nicel ve nitel yaklaşımlar*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Roberts, L. C., Dean, E., & Nienhuis, T. (2003). Lights, camera, action: Teaching with feature film in the social sciences. *MountainRise, 1*(1).
- Santos, J. (2001). Predictors of generalized indecision among portuguese secondary school students. *P, Journal of Career Assessment, 9*, 381–396.
- Smith, H. M. (2002). An examination of efficacy and esteem pathways to depression in young adulthood. *Journal of Counseling Psychology, 49*, 438–448.
- Şenocak, E. & Sözbilir, M. (2005). Öğrencilerin kimyanın günlük yaşamdaki uygulamalarına yönelik bilgi düzeylerinin belirlenmesi üzerine bir çalışma. *Çukurova Eğitim Fakültesi Dergisi, 2*(29), 94-103.
- Şenol, H. (2006). *İlköğretim 6. sınıf fen bilgisi dersinde duyu organları konusunun işlenmesinde işbirlikli öğrenme yönteminin öğrenci başarısı üzerinde etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Taşdemir, A., & Demirbaş, M. (2010). İlköğretim öğrencilerinin fen ve teknoloji dersinde gördükleri konulardaki kavramları günlük yaşamla ilişkilendirebilme düzeyleri. *Uluslar arası İnsan Bilimleri Dergisi, 7*(1), 124-148.
- Topsakal, S. (2006). *Fen öğretimi*. (2. Baskı), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Weinstein, P. (2001). Movies as the Gateway to History: The History and Film Project, *The History Teacher, 35*(1), 27-48
- Wenger, R. (1943). Motion pictures in teacher education. *Educational Research Bulletin, 22*(4), 90-96.
- Yıldırım A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, N. (2008). *İlköğretim altıncı, yedinci ve sekizinci sınıfları ve lise birinci sınıf fen bilgisi öğretmen adaylarının fen bilgisindeki temel bilgilerle günlük hayatı ilişkilendirme becerileri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yiğit, N., Devocioğlu, Y., & Ayyacı, H. Ş. (2002, Eylül). İlköğretim fen bilgisi öğrencilerinin fen kavramlarını günlük yaşamdaki olgu ve olaylarla ilişkilendirme düzeyleri. *5. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi*. Ankara.
- Yüzbaşıoğlu, A., & Atav, E. (2004). Öğrencilerin günlük yaşamla ilgili Biyoloji konularını öğrenme düzeylerinin belirlenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 27*, 276 -285.